

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Донецький національний університет імені Василя Стуса
Інститут української мови НАН України
Інститут мовознавства імені О. О. Потебні НАН України
Український мовно-інформаційний фонд НАН України
Белградський університет
Університет імені Адама Міцкевича в Познані
Університет Палацького в Оломоуці

ПРОГРАМА

міжнародної науково-теоретичної конференції
«ГРАМАТИЧНІ ЧИТАННЯ - XII»

11 – 12 травня 2023 року

Вінниця 2023

**Організаційний комітет міжнародної конференції
«ГРАМАТИЧНІ ЧИТАННЯ – XII»**

Анатолій Загнітко – доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, декан факультету філології, психології та іноземних мов Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Богдан Ажнюк – доктор філологічних наук, професор, директор Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України (м. Київ, Україна).

Олена Антонюк – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Лідія Барановська - асистент кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Олена Білецька - завідувач кафедри романо-германської філології та зарубіжної літератури, кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та зарубіжної літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Юлія Бевз - асистент кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Ірина Гарбера – кандидат філологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Олена Важеніна – вчений секретар, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Ірина Домрачева – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Людмила Коваль – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Тетяна Космеда – доктор філологічних наук, професор кафедри романо-германської філології та зарубіжної літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Ганна Ситар – доктор філологічних наук, доцент, наукова працівниця відділу слов'янської лінгвістики та лексикографії Слов'янського інституту Академії наук Чеської Республіки (Чеська Республіка).

Людмила Попович – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри славістики Белградського університету (м. Белград, Сербія).

Володимир Широков – доктор технічних наук, професор, академік НАН України, директор Українського мовно-інформаційного фонду НАН України (м. Київ, Україна).

Пшемислав Юзвікевич – завідувач кафедри україністики Вроцлавського університету, доктор габлітований, професор (Республіка Польща).

Іванна Олійник – секретар факультету філології, психології та іноземних мов Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Пленарне засідання – 11.05.2023 р. з 10⁰⁰ до 13⁰⁰

Обідня перерва – 11.05.2023 р. з 13⁰⁰ до 14⁰⁰.

Пленарне засідання – 11.05.2023 р. з 14⁰⁰ до 18⁰⁰

Секційні засідання – 12.05.2023 р. з 10⁰⁰ до 13¹⁰

Обідня перерва – 12.05.2023 р. з 13⁰⁰ до 14⁰⁰

Засідання круглого столу – 12.05.2023 р. з 14⁰⁰ до 15⁰⁰

Підсумкове пленарне засідання – 12.05.2023 р. з 15⁰⁰ до 16⁰⁰

! Роботу Міжнародної науково-теоретичної конференції «Граматичні читання – XII» актуалізовано за київським часом (GMT+3).

The work of the International scientific-theoretical conference "Grammar readings - XII" is updated according to Kyiv time (GMT+3).

РЕГЛАМЕНТ

Доповідь на пленарному засіданні – 20 хв.

Доповідь на секційному засіданні – 15 хв.

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

Пленарне засідання

11 травня 2023 р.
10⁰⁰ до 13⁰⁰

Факультет філології, психології
та іноземних мов

<https://us02web.zoom.us/j/89056131977?pwd=OHJrNzZVWUk0ZGJ0aVVBR3MvTHdGQT09>

Ідентифікатор зустрічі: 890 5613 1977

Код доступу: 2023f

ГОЛОВУЮТЬ: *Анатолій Загнітко* (Україна), *Ганна Ситар* (Чеська Республіка)

- 1. Анатолій Загнітко**, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, декан факультету філології, психології та іноземних мов Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)
Вітальне слово, 10.00 – 10.10
- 2. Алла Архангельська**, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри славістики, Університету імені Ф. Палацького (м. Оломоуц, Чеська Республіка)
Вітальне слово
Грамотичні трансформації фразеологізмів в сучасному медіа дискурсі, 10.10 – 10.30
- 3. Людмила Попович**, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри славістики Белградського університету (м. Белград, Республіка Сербія)
Вітальне слово
Фоновий таксис у світлі граматики взаємодії, 10.30 – 10.50
- 4. Tilmann Reuther**, старший науковий співробітник Університету Клагенфурта, доктор габілітований (Республіка Австрія)
On the grammatical description of Surzhyk: the case of syntagmas, 10.50 – 11.10
- 5. Флорій Бацевич**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри загального мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)
Ярослава Сазонова, доктор філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри англійської фонетики і граматики Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (м. Харків, Україна)
Contexts of the realization of discursive words communicative senses (as evidenced by the lexeme *якось*), 11.10 – 11.30
- 6. Людмила Білоконенко**, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови Криворізького державного педагогічного університету (м. Кривий Ріг, Україна)
Зміни в конфліктній комунікації під впливом месенджерів, 11.30 – 11.50
- 7. Тетяна Космеда**, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри романо-германської філології та зарубіжної літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)
Єлизавета Пересада, аспірантка, асистент кафедри романо-германської філології та зарубіжної літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна).

Історія лінгвографії: насильницька кирилізація національних варіантів латиниці й русифікація української абетки, 11.50 – 12.10

8. **Anna Pavlova**, доктор філологічних наук, наукова співробітниця кафедри перекладу, лінгвістики та культурології Майнцького університету (Кронау, Федеративна Республіка Німеччина)
Usuelle vs okkasionelle substantivierungen von adjektiven und partizipien im deutschen und im russischen, 12.10 – 12.30
9. **Алла Романченко**, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та мовної підготовки іноземців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (м. Одеса, Україна)
Повноголосні форми української мови: розвиток і система споріднених слів, 12.30 – 12.50
10. **Наталія Кондратенко**, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри прикладної лінгвістики Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (м. Одеса, Україна)
Тлумачення прийменника *za* в семантико-текстуальній лінгвістичній експертизі, 12.50 – 13.10

Пленарне засідання

11 травня 2023 р.
14⁰⁰ до 18⁰⁰

Факультет філології, психології
та іноземних мов

<https://us02web.zoom.us/j/89056131977?pwd=OHJrNzZVWUk0ZGJ0aVVBR3MvTHdGQT09>

Ідентифікатор зустрічі: 890 5613 1977

Код доступу: 2023f

Головують: Василь Грещук (Україна), Наталя Кобченко (Україна)

1. **Наталя Кобченко**, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія» (м. Київ, Україна)
Евфемізм у науковому тексті з граматики, 14.00 – 14.20
2. **Ганна Ситар**, доктор філологічних наук, доцент, наукова працівниця відділу слов'янської лінгвістики та лексикографії Слов'янського інституту Академії наук Чеської Республіки (Чеська Республіка)
Чесько-український словник міжмовних омонімів: принципи створення та структура, 14.20 – 14.40
3. **Василь Грещук**, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ, Україна)
Валентина Грещук, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри загального та германського мовознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ, Україна)
Дериватологічна концепція професора Петра Івановича Білоусенка, 14.40 – 15.00

4. **Ірина Біскуп**, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри прикладної лінгвістики Волинського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк, Україна)
Нова філософія комунікації у часі війни, або чому не працюють максими Грайса?, 15.00 – 15.20
5. **Сергій Засскін**, доктор філологічних наук, професор кафедри прикладної лінгвістики Волинського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк, Україна)
Психолінгвістичне дослідження наративів про війну в соцмережі Фейсбук, 15.20 – 15.40
6. **Анатолій Загнітко**, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, декан факультету філології, психології та іноземних мов Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)
Сполучникова парадигмальність: позиційність, структурність і функційність, 15.40 – 16.00
7. **Світлана Ковтюх**, кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (м. Кропивницький, Україна)
Словозміна гідронімів в українській мові: проблеми, кодифікація, перспективи, 16.00-16.20
8. **Віталія Папіш**, кандидат філологічних наук, доцент, докторант кафедри романо-германської філології та зарубіжної літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м.Вінниця, Україна); доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород, Україна)
Українська психолінгвістика: концепція теорії лінгвопсихоакцентуації, 16.20 - 16:40
9. **Микола Степаненко**, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)
Пропріальна номінація денотата «Сучасні воєнні дії в Україні», 16:40 -17:00
10. **Ірина Кочан**, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри українського та прикладного мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)
Ретермінізація зоолексем в сучасній українській науковій мові, 17.00 – 17.20
11. **Людмила Шитик**, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри українського мовознавства і прикладної лінгвістики Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (м. Черкаси, Україна)
Конфліктогенні тексти як об'єкт семантико-текстуальних досліджень, 17.20 – 17.40
12. **Olha Voiko**, доктор філософії з філології, викладачка кафедри російської мови та літератури в Університеті Ататюрка (Турецька Республіка)
The intermediality of the discourse of divination in fantasy texts: the functions of the Tarot, the "I-Ching" and the Scandinavian runes, 17.40 – 18.00

Дискусія, 18:00 – 18:30

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

Секція 1

«ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МОВИ. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ МОРФОЛОГІЇ І СИНТАКСИСУ, АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ МОВНИХ ОДИНИЦЬ»

Початок 12.05.2023 р. о 10⁰⁰

<https://us02web.zoom.us/j/89865290268?pwd=VHFwZmRwVkUrWEo3Z2ExUGt2S2pvZz09>

Ідентифікатор зустрічі: 898 6529 0268

Код доступу: 2023f

ГОЛОВУЮТЬ: *Світлана Ковтюх* (м. Кропивницький, Україна)

Богдан Сокіл (м. Львів, Україна)

Секретар: *Іванна Олійник* (м. Вінниця, Україна)

San Karayel, доктор філології, асистент кафедри російської мови та літератури в Університеті Атамюрка (Турецька Республіка)

Structural features of the predicate in Turkish and Russian

Богдан Сокіл, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українського прикладного мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)

Дискусія між наддніпрянцями та наддністрянцями про шляхи розвитку української літературної мови

Ünsal Özlem, доктор філології, асистент кафедри російської мови та літератури в Університеті Атамюрка (Турецька Республіка)

The works of V. V. Vinogradov in linguistics and literary criticism: a comparative aspect

Валентина Дроботенко, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка (м. Київ, Україна)

Семантична деривація в соціолектах сучасної української мови

Катерина Кучмак, аспірантка кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (м. Олександрія, Україна)

До проблеми відмінювання українських власних назв водних об'єктів жіночого роду першої відміни м'якої групи

Юлія Бевз, асистентка кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

Типологічні моделі фразеологізмів із ядерним компонентом міфологічна істота в українській та англійській мовах

Неля Митько, старший викладач кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

Рекомендаційно-консультаційні матеріали до самостійного засвоєння здобувачами теми "Іменник"

Лідія Барановська, асистентка кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

Відмінність граматичного роду іменників у вивченні польської мови

Олена Половинко, аспірантка Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (м. Харків, Україна)

Граматичні особливості вживання орудного порівняльного

Ольга Костриба, аспірантка кафедри української мови Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (м. Тлумач, Україна)

Мотивувальна спроможність моносемантичних нумеративів у статусі вершин словотвірних гнізд: дивергенція сем та їхнє згасання

Секція 2

«ПРОБЛЕМИ ДИСКУРСОЛОГІЇ ТА ДИСКУРС-АНАЛІЗУ, МІЖКУЛЬТУРНОЇ ЛІНГВІСТИКИ, ЛІНГВОАКСІОЛОГІЇ»

Початок 12.05.2023 р. о 10⁰⁰

<https://us02web.zoom.us/j/84398505985?pwd=c0lYZUNvRnk3SHpqNU4yTlkwQnE4UT09>

Ідентифікатор зустрічі: 843 9850 5985

Код доступу: 2023f

Головують: *Олена Важеніна* (м. Вінниця, Україна)

Оксана Ковтун (м. Вінниця, Україна)

Секретар: *Юлія Бевз* (м. Вінниця, Україна)

Олена Важеніна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

Евристичний потенціал фразеологічної інверсії у художньо-хімерному дискурсі

Вікторія Андрущенко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та перекладу Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»; докторант 1-го року навчання Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Тернопіль, Україна)

Літературний текст в аспекті його комунікативної організації: теоретичний огляд

Ірина Домрачева, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

Особливості гумористичного дискурсу українців

Ірина Гарбера, кандидат філологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

Фразеологічні одиниці як маркери конфліктної комунікації (на матеріалі віртуального дискурсу)

Чжан Менвей, аспірантка Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)

Синтаксичні особливості слоганів у текстах освітньої програми

Ірина Процик, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри олімпійської освіти Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (м. Львів, Україна)
Український футбольний дискурс

Özdemir Rahman, доктор філології, викладач кафедри російської мови та літератури в Університеті Атамюрка (Турецька Республіка)
Semiotics of duality in artistic discourse: a comparative aspect

Taşkesenligil Muhammed, доктор філології, викладач кафедри російської мови та літератури в Університеті Атамюрка (Турецька Республіка)
From models of travel in classical literature to modern travel blogs: the evolution of travel writing discourse

Ніна Данилюк, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк, Україна)
Специфіка лінгвоіндивідуалізації Агатангела Кримського

Оксана Ковтун, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)
Неологізми в системі оцінних агентивних імен: метаморфози лексичного і граматичного значення

Секція 3

«СУЧАСНІ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ЕКОЛІНГВІСТИКА, ЕТНОЛІНГВІСТИКА, ЮРИСЛІНГВІСТИКА, ІНФОРМАЦІЙНА ЛІНГВІСТИКА, КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА, ПСИХОЛІНГВІСТИКА ЛІНГВІСТИЧНА КОНЦЕПТОЛОГІЯ, ЕЗОТЕРИЧНА ЛІНГВІСТИКА, ЛІНГВІСТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА»

Початок 12.05.2023 р. о 10⁰⁰

<https://us02web.zoom.us/j/83732814586?pwd=NDBKRnIvOVVsa3VEZnNmV0s5Y2RNQT09>

Ідентифікатор зустрічі: 837 3281 4586

Код доступу: 2023f

Головують: Людмила Коваль (м. Вінниця, Україна)

Віра Калініченко (м. Вінниця, Україна)

Секретар: Олена Джеріх (м. Вінниця, Україна)

Віра Калініченко, кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри іноземних мов професійного спрямування Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)
Лінгвістика брехні (ментіологія): основні комунікативні технології моделювання неправди

Людмила Коваль, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)
Лінгвопрагматика, енерголінгвістика та езотерична лінгвістика: спільне й відмінне в теорії й практиці

Олена Антонюк, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)
Мовні анормативи в текстах юридичного характеру

Тетяна Бойко, аспірантка кафедри української мови, методики її навчання та перекладу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (м. Ніжин, Україна)

Аксіологічні виміри художніх концептів ЖИТТЯ і СМЕРТЬ в оповіданні В. Винниченка «Дрібниця»

Олена Джеріх, аспірантка Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

Компонентний аналіз як засіб виявлення змісту концептів DEATH, TOD та СМЕРТЬ

Сергій Колонюк, аспірант Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

Підходи до визначення класифікації паремійних одиниць

КРУГЛИЙ СТІЛ
«ОП «Прикладна лінгвістика» СО Бакалавр і СО Магістр: традиції наукових шкіл
прикладної лінгвістики та сучасні інновації»
«ОНП «Філологія»: український і закордонний досвід»

Початок 12.05.2023 р. о 14⁰⁰

<https://us02web.zoom.us/j/89056131977?pwd=OHJrNzZVWUk0ZGJ0aVVBR3MvTHdGQT09>

Ідентифікатор зустрічі: 890 5613 1977

Код доступу: 2023f

Модератор: *Ірина Гарбера* (м. Вінниця, Україна)

Секретар: *Вікторія Чернега* (м. Вінниця, Україна)

Учасники:

Ірина Біскуп, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики Волинського національного університету імені Лесі Українки

Ірина Гарбера, кандидат філологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології Донецького національного університету імені Василя Стуса

Анатолій Загнітко, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, декан факультету філології, психології та іноземних мов Донецького національного університету імені Василя Стуса

Наталя Кобченко, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Наталія Кондратенко, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри прикладної лінгвістики Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова

Олена Левченко, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри прикладної лінгвістики Національного університету «Львівська політехніка»

Ніна Філіппова, кандидат філологічних наук, професор, завідувачка кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування ім. адм. С.Й. Макарова

ПІДСУМКОВЕ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

12.05.2023 р. з 15⁰⁰

<https://us02web.zoom.us/j/86100860381?pwd=elp4Z1A2eFhCbVgvcStlcVFkS1VEZz09>

Ідентифікатор зустрічі: 861 0086 0381

Код доступу: 2023f

1. Підбиття підсумків керівниками секцій.
2. Обговорення роботи секцій і круглих столів.
3. Прийняття ухвали конференції.
4. Закриття конференції.